

Krista Hakkarainen

**MAA ALLANI
VESI VIERELLÄNI
TAIVAS YLLÄNI**

Heipä hei sinä, joka tartuit tähän hartauspakettiin. Tässä paketissa on seitsemän erilaista iltahartausta. Nämä hartaudet ovat valmiita paketteja, mutta jos haluat jotain muuttaa omaan makuun sopivaksi, niin ole hyvä! Esimerkiksi rukoukset, musiikit ja Raamatunkohdat ovat vaihdettavissa, jos niin haluat. Myös tarinoiden sanamuotoja voit muokata omaan suuhun sopivaksi.

Jos leirillänne iltojen teemat ovat eri päivinä kuin mitä olen listannut, ei hätää! Ainoastaan ensimmäisen päivän ja viimeisen päivän tekstit on tarkoitettu luettavaksi juuri niinä päivinä.

Hartauksissa on **paksulla kirjoitettua** ja *kursiivilla kirjoitettua*. Paksulla kirjoitetut ovat otsikoita, eikä niitä lueta ääneen. Kursiivilla kirjoitetut ovat ohjeita ja informaatiota sinulle, hartaudenpitäjälle, eikä niitäkään lueta ääneen. Aina hartauden alussa on lista tavaroista mitä tarvitset hartautta varten.

Musiikkihuomio! Tämä paketti on kasattu käyttäen Nuoren seurakunnan veisukirjan 2015 -versiota, joten kaikkia lauluja ei välttämättä uudesta 2020 versiosta löydy. Musiikkien kohdalla on usein monta vaihtoehtoa, joten valitse listatuista vaihtoehtoista yksi, älä soita niitä kaikkia. Tai jos haluat oikein musiikintäyteen illan, anna mennä!

Toivon todella, että nämä hartaudet herättävät ajatuksia ja että saisit niistä myös ideoita omiin hartauksiisi! Hartaus on riparilla hetki rauhoittua ennen nukkumaanmenoa ja kuunnella, olisiko Jumalalla jotain sanottavaa?

Hyviä hartaushetkiä ja siunausta!

Krista Hakkarainen

5 Täsmävinkkiä hartaudenpitäjälle!

1. Hengitä! Hartauden pitäminen saattaa jännittää, varsinkin jos olet ensimmäistä kertaa sitä pitämässä. Muista lukemisen lomassa hengittää ja vaikka sanat menisivät sekaisin, vedä syvään henkeä ja yritä uudestaan. Rauhallisesti hyvää tulee!
2. Valmistaudu! Hartaus kannattaa lukea etukäteen muutamaan kertaan, että se tulee tutuksi. Myös Raamatusta kannattaa etsiä kohta valmiiksi ja jos käytät cd-soitinta tai bluetooth-kaiutinta, kannattaa myös biisit ottaa esille etukäteen! Näin ei tarvitse hötkyillä 5 minuuttia ennen hartautta vaan voi rauhassa nauttia hartauden pitämisestä!
3. Ole oma itsesi! Hartautta pitäessä ei tarvitse esittää mitään. Olet loistotyyppi, juuri sinä. Joten pidä hartaus omana itsenäsi! Lue se sellaisella äänellä kuin luontevalta tuntuu, istu niin kuin luontevalta tuntuu.
4. Virittäydy tunnelmaan! Ennen hartauden pitämistä kannattaa ottaa itse hetki hiljentyä ja vaikka rukoilla. Näin virittäydyt itsekin hartauden tunnelmaan. Jumalalle voi sanoa vaikkapa: Moi Jumala, meillä on alkamassa tässä hartaus jonka minä pidän. Tule mun ja meidän mukaan tähän hartauteen ja anna mun puhua sydämestäni. Aamen.
5. Nauti! Hartauden pitäminen on hauska asia, se ei ole haudanvakavaa mutta eikä myöskään sirkusspektaakkeli. Nauti hiljentymisestä yhdessä ja kuuntele mitä Jumalalla on myös sinulle, hartaudenpitäjä, sanottavana.

Ensimmäinen iltahartaus - Isän päivä

Isän päivänä käsitellään luomista, uskoa ja Jumalaa.

Tähän hartauteen tarvitset:

- Rauhallisen hartaustilan
- kynttilän
- Raamatun
- Jotain mistä soittaa musiikin tai laulukirjat tai virsikirjat
- pätkän linnunlaulua

Ennen hartauden alkamista järjestele hartaustila niin, että kaikille on paikka istua. Järjestä itsellesi paikka, josta kaikki näkevät ja kuulevat sinut. Järjestä tavarasi niin ettei sinun tarvitse etsiä niitä. Jos käytät elävää tulta, varmista paloturvallisuus. Jos soitat musiikkia, varmista sen äänenvoimakkuus ja ota se valmiiksi. Jos laulatte, päätä miten laulukirjat jaetaan. Kun olet valmis, sytytä kynttilä ja kutsu kaikki mukaan hartauteen.

Alkusanat: *Leirin ensimmäisen illan asioita, miten hartaudessa käyttäytyään ja muuta ohjeistusta. Toivotetaan kaikki tervetulleeksi hartauteen.*

Tervetuloa rauhoittumaan, tervetuloa hiljaisuuden majataloon. Iltahartaudessa keskitytään kuuntelemaan ja olemaan yhdessä hiljaa. Vaikka sinua itseäsi ei kiinnostaisi yhtään, niin anna kaverille mahdollisuus hiljentyä ja kuunnella.

Musiikkia: Elämä on nyt NSV 2015: 112 / Pekka Laukkarinen - Tällä Kalliolla / Virsi 511 - Tie valmis on

Tarina: *Lukiessa taustalla voi soida hiljainen musiikki, mieluiten rauhallista ja ilman sanoja.*

Reppu painoi kulkijan selässä. Hän oli seurannut tietä jo pitkään, tietä, joka kulki joen vieressä. Aurinko paistoi ja linnut lauloivat joenrannan puissa. Oli mitä kaunein kesäpäivä. Kulkija ei kuitenkaan katsonut puita eikä kuullut lintuja. Repun paino sattui hänen selkäänsä, tuntui kuin se olisi täynnä kiviä.

Kulkija käveli ja käveli, pitkin joen viertä. Ilta alkoi jo hämärtää ja kulkija päätti istua veden äärelle. Hän kauhaisi joen vettä kasvoilleen.

"Minne olet matkalla?"

Kulkija kuuli äänen ja nosti katseensa. Hän näki kirkkaan valon veden yllä ja valo kysyi häneltä uudestaan.

"Minne olet matkalla?"

Kulkija kohautti olkapäitään ja vastasi: "En oikein tiedä."

"Haittaisiko jos tulisin mukaasi?"

Mietittyään hetken kulkija kohautti uudelleen olkapäitään. "Mikäs siinä", hän sanoi.

Ja niin kaksikko jatkoi matkaa. Valo veden yllä ja kulkija joen vierellä. Kun oli jo yö, kulkija pysähtyi. Hänen jalkojaan särki, hänen selkäänsä särki, hänen päätänsä särki.

"Tähänkö me jäämme?" Valo kysyi ja kulkija vastasi: "Ei minulla ole aikaa pysähtyä."

"Mihin sinulla on kiire?" Valo ihmetteli. "Huomasin ettet nähnyt värikkäitä lintuja joenrannan puissa, etkä kuullut niiden laulua. Minusta se oli kaunista."

Kulkija käänsi katseensa puun oksilla parveileviin lintuihin.

Valo sanoi: "Nuo linnut laulavat vailla huolia. Pysähdy hetkeksi ja kuuntele."

(Soita hetki linnunlaulua.)

Kulkija oli paikallaan ja kuunteli. Ei tehnyt, eikä ajatellut muuta. Oli rauhallista ja tyyntä. Kaikki tuntui kevyemmältä.

Raamattu: *Matt. 6:26, 31-34.*

Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivätkä ne leikkaa eivätkä kokoa varastoon, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ja olettehan te paljon enemmän arvoisia kuin linnut! Älkää siis murehtiko: 'Mitä me nyt syömmme?' tai 'Mitä me juomme?' tai 'Mistä me saamme vaatteet?'

Tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne tietää kyllä, että te tarvitsette kaikkea tätä. Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, niin teille annetaan kaikki tämäkin.

Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen. Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet.

Musiikkia: Katson sinun kättesi töitä NSV 2015: 1 / Sakari Heikkilä - Jokainen henkäys / Virsi 462 - Soi kunniaksi Luojan

Rukous: Taivaan Isä. Kiitos että olemme täällä juuri nyt ja juuri näin. Siunaa meitä jokaista tämän leirin aikana ja kaikkina muinakin päivinä. Kiitos että huolehdit meistä. Aamen.

Loppulaulu: Riihikirkkohymni NSV 2015: 96 / Virsi 960 - Maksettu on velkani mun

Herran siunaus: *Lausutaan yhdessä, voit sanoa ääneen, että lausumme nyt yhdessä Herran siunauksen.*

Herra siunaa meitä, ja varjele meitä. Herra kirkasta kasvosi meille, ja ole meille armollinen. Herra käännä kasvosi meidän puoleemme ja anna meille sinun rauhasi. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Lopetussanat: *Voit lopettaa hartauden omiin sanoihisi, mutta muista toivottaa hyvää yötä!*

Kun tästä lähdet, ota mukaasi rauhallisuus. Hyvää yötä ja nukkukaa hyvin.

Toinen iltahartaus - Pojan päivä

Pojan päivänä puhutaan Jeesuksen elämästä, opetuksista ja hänen merkityksestään.

Puhutaan Raamatusta ja annetaan nuorelle eväitä Raamatun lukemista varten.

Tähän hartauteen tarvitset:

- rauhallisen hartaustilan
- kynttilän
- Raamatun
- musiikkisoittimen tai laulukirjat tai virsikirjat

Ennen hartautta valmistelee hartaustila. Ota tarvitsemasi tavarat ja järjestele ne itsellesi. Jos käytät elävää tulta, varmista paloturvallisuus. Valitse musiikit, laulatteko vai kuunteletteko. Kun olet valmis, sytytä kynttilä ja kutsu kaikki mukaan hartauteen.

Alkusanat: Tervetuloa rauhoittumaan, tervetuloa kysymyksiin majataloon.

Musiikkia: Varmasti NSV 2015: 76 / Mgth - Sana Jumalan (Ancient Words) / Virsi 513 - Jeesus, sinä huomaat

Tarina: *Tämä tarina sisältää raamatunkohdan ja kolme kysymystä. Jokaisen kysymyksen jälkeen anna kuulijoille hetki aikaa miettiä.*

Kulkija ja valo olivat jatkaneet päivän matkan verran eteenpäin joen viertä. Väsymys painoi kulkijan askeleita ja hän istahti puun varjoon. Valo tuli hänen vierelleen ja sanoi: "Kuuntele."

Matt. 14: 22-33

Heti sen jälkeen Jeesus käski opetuslasten nousta veneeseen ja mennä vastarannalle edeltäkäsin, sillä aikaa kun hän lähettäisi väen pois. Kun ihmiset olivat lähteneet, hän nousi vuorelle rukoillakseen yksinäisyydessä. Illan tultua hän oli siellä yksin. Vene oli jo hyvän matkan päässä rannasta ja ponnisteli aallokossa vastatuuleen.

Neljännän yövartion aikaan Jeesus tuli opetuslapsia kohti kävellen vettä pitkin. Kun he näkivät hänen kävelevän järven aalloilla, he säikähtivät ja huusivat pelosta, sillä he luulivat

näkevänsä aaveen.

Mutta samassa Jeesus jo puhui heille: "Pysykää rauhallisina, minä tässä olen. Älkää pelätkö." Silloin Pietari sanoi hänelle: "Herra, jos se olet sinä, niin käske minun tulla luoksesi vettä pitkin."

"Tule!" sanoi Jeesus. Pietari astui veneestä ja käveli vettä pitkin Jeesuksen luo. Mutta huomattessaan, miten rajusti tuuli, hän pelästyi ja alkoi vajota. "Herra, pelasta minut!" hän huusi. Jeesus ojensi heti kätensä, tarttui häneen ja sanoi: "Vähäinenpä on uskosi! Miksi aloit epäillä?" Kun he olivat nousseet veneeseen, tuuli tyyntyi. Ja kaikki, jotka veneessä olivat, polvistuivat hänen eteensä ja sanoivat: "Sinä olet todella Jumalan Poika."

Valo sanoi: "Pohdi kanssani. Onko sinua epäilyttänyt niin paljon, että tuntuu kuin vajoaisit?"

(Pohtimisaika)

"Mikä epäilykseen on auttanut?"

(Pohtimisaika)

"Miten sinä voisit auttaa, kun joku toinen epäilee?"

(Pohtimisaika)

Kulkija katsoi joen ylitse ja näki laskevan auringon. Hän avasi suunsa kuin sanoakseen jotain, mutta päätti sitten, että hiljaisuus oli tarpeeksi.

Musiikki: Tule kaikeksi mulle NSV 2015: 102 / Eve & Ossi - Käyn kohti sinua / Virsi 908 - On yksi nimi ylitse muiden

Rukous: Rakas Jumala. Kiitos tästä päivästä, ja kaikesta siitä mitä on saatu oppia ja kuulla. Avaa meille Sinun sanaasi ja tule mukaan joka päivä. Anna meidän välillä epäillä, mutta myös uskoa. Amen.

Loppulaulu: Riihikirkkohymni NSV 2015: 96 / Virsi 960 - Maksettu on velkani mun

Herran siunaus: *Lausutaan yhteen ääneen.*

Herran siunaa meitä, ja varjele meitä. Herra kirkasta kasvosi meille, ja ole meille armollinen. Herra käännä kasvosi meidän puoleemme ja anna meille sinun rauhasi. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Loppusanat: Kun tästä lähdet, ota mukaasi hiljaisuus. Hyvää yötä kaikille.

Kolmas iltahartaus - Armon päivä

Armon päivänä puhutaan synnistä, käskyistä, omastatunnosta, lunastuksesta, sovituksista ja armosta.

Tähän hartauteen tarvitset:

- rauhallisen hartaustilan
- kynttilän
- Raamatun
- musiikkisoittimen tai laulukirjat tai virsikirjat
- vesimaljan
- ison kiven itsellesi
- yhden kiven jokaiselle osallistujalle

Ennen hartautta valmistelee hartaustila. Ota vesimalja ja täytä se vedellä niin, että kivet eivät saa sitä ylitsevuotamaan. Päätä kuinka jokainen osallistuja saa kiven, hakevatko he itse luonnonkiven vai jaetaanko heille hartaustilan ovella kivet? Varmista että sinulla on valmiina iso kivi. Valitse musiikit, laulatteko vai kuunteletteko. Jos käytät elävää tulta, varmista paloturvallisuus. Kun olet valmis, sytytä kynttilä ja kutsu kaikki mukaan hartauteen.

Alkusanat: Tervetuloa rauhoittumaan, tervetuloa armon majataloon.

Musiikkia: Särkyneiden majatalo NSV 2015: 18 / Kontrol - Putoan / Virsi 514 - Anna meille rauhasi

Tarina: *Taustalla voi soida hiljainen musiikki.*

Tänään kulkijan askel painoi tavallista raskaammin. Hänen jalkansa olivat kipeät, hänen selkensä oli kipeä. Tuntui kuin kaikki olisi huonosti. Aurinkokin paistoi juuri silmäkulmaan. Kulkijan matka taittui kovin hitaasti, kun hän otti yhden väsyneen askeleen toisensa jälkeen.

Valo oli hiljaa seurannut kulkijaa ja kysyi sitten: "Miksi kannat tuota kiveä mukanas?"

Kulkija hölmistyi niin että pysähtyi ja kääntyi Valoa kohti. "Mitä kiveä?"

”Tuo kivi, joka repussasi on. Miksi kannat sitä mukana?”

”Ei minun repussani mitään kiveä ole. Kuka näin pitkälle matkalla ottaisi kiven?”

”Ja kuitenkin, siellä se on.”

Kulkija heilautti reppunsa pois selästään ja alkoi penkomaan sitä. Siellä olivat kaikki hänen matkatavaransa, juuri niin kuin hän oli ne sinne pakannut. Hän oli jo aukaisemassa suutaan, kun hänen kätensä osui johonkin karheaan. Kulkija veti repusta karhean, tummanharmaan kiven ja katsoi sitä ihmeissään.

Valo sanoi: ”Tuo kivi on täynnä pahaa oloasi. Miksi et päästä siitä irti?”

Kulkija vastasi: ”Minusta tuntuu että... en oikein ansaitse sitä. Että saisin päästä irti virheistäni ja saada anteeksi. Tiedän tehneeni väärin monta kertaa, en ole auttanut silloin kun olisin voinut. Olen kyllä pyytänyt anteeksi ja saanutkin, mutta...”

Valo keskeytti hänet: ”Jokainen ihminen tekee elämässään virheitä. Mutta yhtä tärkeää kuin on saada anteeksi, on antaa anteeksi, myös itselleen.”

(KUN LUET SEURAAVAN KAPPALEEN, NOSTA VESIMALJA ETEESI JA KUN LUET SANAT ”PÄÄSTI IRTI”, LASKE OMA ISO KIVESI VESIMALJAAN.)

Kulkija nosti kiveään miettien ja käveli joen ääreen. Hän katsoi kuvajaistaan veden pinnasta ja huokaisi syvään. Sitten hän laski kiven veteen ja päästi irti.

Nyt kutsu jokainen osallistuja yksi kerrallaan vesimaljan luo ja he saavat heittää oman kivensä maljaan. Hiljainen taustamusiikki voi soida kovempaa.

Musiikkia: Voimaa armon virrasta NSV 2015: 72 / Sakari Heikkilä - Puhdista mut kokonaan / Eve & Ossi - Kiitos sulle, Jumalani / Virsi 341 - Kiitos sulle, Jumalani

Raamattu: Ps. 103: 1-13

Ylistä Herraa, minun sieluni, ja kaikki mitä minussa on, ylistä hänen pyhää nimeään. Ylistä Herraa, minun sieluni, älä unohda, mitä hyvää hän on sinulle tehnyt. Hän antaa anteeksi kaikki syntini ja parantaa kaikki sairauteni. Hän päästää minut kuoleman otteesta ja seppelöi minut armolla ja rakkaudella.

Hän ravitsee minut aina hyvyydellään, ja minä elvyn nuoreksi, niin kuin kotka. Vanhurskaat ovat Herran teot, hän tuo oikeuden sorretuille. Hän osoitti tiensä Moosekselle ja näytti Israelille suuret tekonsa. Anteeksiantava ja laupias on Herra. Hän on kärsivällinen ja hänen armonsa on suuri. Ei hän iäti meitä syytä, ei hän ikuisesti pidä vihaa. Ei hän maksanut meille syntiemme mukaan, ei rangaissut niin kuin olisimme ansainneet.

Sillä niin kuin taivas on korkea maan yllä, niin on Herran armo suuri niille, jotka pelkäävät ja rakastavat häntä. Niin kaukana kuin itä on lännestä, niin kauas hän siirtää meidän syntimme.

Rukous: Rakas Jumala, me tarvitsemme armoa. Meistä kukaan ei ole täydellinen. Mutta sinä olet Jumala, sinä olet hyvä ja haluat armahtaa meitä. Kiitos tästä lahjasta, jonka olet meille antanut. Kiitos että haluat pelastaa meidät. Aamen.

Loppulaulu: Riihikirkkohymni NSV 2015: 96 / Virsi 960 - Maksettu on velkani mun

Herran siunaus: *Lausutaan yhteen ääneen.*

Herran siunaa meitä, ja varjele meitä. Herra kirkasta kasvosi meille, ja ole meille armollinen. Herra käännä kasvosi meidän puoleemme ja anna meille sinun rauhasi. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Loppusanat: Kun tästä lähdet, ota mukaasi armollisuus. Hyvää yötä kaikille.

Neljäs iltahartaus – Toivon päivä

Toivon päivänä käsitellään diakoniaa ja lähetystä.

Tähän hartauteen tarvitset (Tarina):

- rauhallisen hartaustilan
- kynttilän
- Raamatun
- musiikkisoittimen tai laulukirjat tai virsikirjat

Tähän hartauteen tarvitset (Näytelmä):

- tilavan hartaustilan
- 2 näyttelijää
- 1 lukijan
- vesimaljan
- repun
- hatun
- vesipullon, jossa on vettä
- omenan
- kynttilän
- Raamatun
- musiikkisoittimen tai laulukirjat tai virsikirjat

Tämän hartauden voi toteuttaa kahdella eri tavalla. Ensimmäinen tapa on tarinamuodossa, jossa tarina luetaan normaalisti osana hartautta. Toinen tapa on näytelmä. Näytelmä toimii niin, että lukija lukee tarinaa hitaasti eteenpäin ja näyttelijät toteuttavat sen mitä on luettu. Tarvikelistat ovat erikseen ja tarinan keskellä on ohjeita näytelmän pitämiseen, jotka voi tarinana sen lukiessa jättää huomiotta.

Alkusanat: Tervetuloa rauhoittumaan, tervetuloa toivon majataloon.

Musiikkia: Laula ihmisille NSV 2015: 7 / Pekka Laukkarinen - Laulu Sankareista / Virsi 318
- Jeesus, sä ainoa

Tarina/Näytelmä: *Jos tahdot lukea tekstin tarinana, jätä kursivilla kirjoitetut osat huomiotta. Jos taas hartaus toteutetaan näytelmänä, kursivilla oleva teksti selittää mitä näyttelijät tekevät. Kertoja: tarinan lukija. Kulkija: Tarinassa esiintyvän kulkijan näyttelijä. Autettava: maassa makaavan*

henkilön näyttelijä. Vinkki kertojalle; Kannattaa lukea todella selkeästi ja hitaasti, jotta näyttelijät ehtivät esittää kaiken.

Kertoja: Kulkija upotti kätensä viilentävään joen veteen ja roiskaisi sitä kasvoilleen.

(Kulkija on kyykyssä vesimaljan edessä ja upottaa kätensä veteen, sen jälkeen roiskaisee sitä kasvoilleen.)

Päivä oli kuuma ja aurinko paistoi kirkkaasti. Kulkija ravisteli veden käsistään ja nousi ylös säätäen reppunsa hihnoja. Hän oli kulkenut jo pitkän matkan, mutta pitkä matka oli vielä edessä.

(Kulkija suojaa kasvojaan kädellään ja katsoo ylöspäin. Hän ravistaa vedet käsistään ja nousee ylös. Samalla hän säätää reppunsa hihnoja. Kulkija ravistelee jalkojaan ja näyttää väsyneeltä. Sitten kulkija alkaa kävellä joko yhdessä sopimaanne paikkaan tai paikoillaan, riippuen hartaustilasta.)

Kuljettuaan jonkun aikaa hän huomasi jonkun makaamassa maassa. Kulkija katsoi nopeasti ympärilleen, mutta ei nähnyt muita kuin tiellä makaavan henkilön.

(Kulkija jatkaa kävelemistä. Autettava makaa maassa liikkumatta. Kulkija huomaa autettavan ja katselee ympärilleen suuresti.)

Kulkija kiirehti hänen luokseen ja huomasi onnekseen makaajan hengittävän. Kulkija raahasi makaajan joenvarren puun varjoon ja valeli hänen otsaansa viileällä vedellä.

(Kulkija menee kiireesti autettavan luo, näyttäen huolestuneelta ja kallistaa korvaansa autettavan suun lähelle. Kulkija näyttää helpottuneelta. Kulkija pujottaa kätensä autettavan ympärille ja siirtää häntä sopimaanne paikkaan. Kulkija ottaa repustaan vesipullon ja valelee autettavan otsaa vedellä.)

Pian maassa maannut heräsi ja kulkija hoiti hänet kuntoon. Antoi vettä, hatun suojaamaan auringolta ja omenan eväistään. Kiitollisena tämä jäi istumaan puun varjoon ja kulkija vielä varmistettuaan kaiken olevan hyvin, jatkoi matkaansa.

(Autettava havahtuu ja hetken katseltuaan ympärilleen rauhoittuu. Kulkija antaa autettavalle vesipullon, josta autettava ottaa huikan. Kulkija ottaa repustaan hatun ja antaa sen autettavalle, joka laittaa sen päähänsä. Kulkija ottaa repustaan omenan ja antaa sen autettavalle. Autettava näyttää

ilahtuneelta ja kiitolliselta ja nyökkäilee kulkijalle. Kulkija asettaa kätensä autettavan hartialle ja sen jälkeen nousee ylös ja vilkuttaa autettavalle. Autettava vilkuttaa takaisin ja jää vielä istumaan paikoilleen. Kulkija kävelee ja menee istumaan kertojan viereen. Kun kulkija on istunut, autettava nousee ylös alkaa kävellä pois päin kertojasta ja kulkijasta.)

Illalla istuessaan joen rannalla lepäämässä, kulkija huomasi joen toisella puolella auttamansa henkilön kulkevan hattu päässään ja omena kädessään. Häntä hymyilytti ja Valo sanoi: "Teit hyvän työn auttaessasi."

(Kulkija nostaa katseensa ja huomaa autettavan kävelevän pois päin. Kulkija hymyilee leveästi. Kun valo puhuu, kulkija katsoo kertojaan päin.)

Kulkija mutisi: "Kyllähän jokainen olisi tehnyt saman."

(Kulkija kääntää katseensa pois päin ja availee suutaan kuin sanoisi sanat, mutta ääntä ei käytetä. Kertoja puhuu kulkijankin sanat.)

Valo vastasi: "Jos jokainen pysähtyisi ja auttaisi lähimmäistään, kuinka kaunis maailma olisikaan."

(Kulkija kääntää katseensa takaisin kertojaan ja kun kertoja sanoo: "kuinka kaunis maailma olisikaan", kulkija kääntää katseensa kaukaisuuteen ja näyttää miettelevää.)

Musiikkia: Kädet Jumalan NSV 2015: 24 / SAVE - Kaunis maailma / Virsi 600 - Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan

Raamattu: Jer. 29: 11-12

Minulla on omat suunnitelmani teitä varten, sanoo Herra. Minun ajatukseni ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuksia: minä annan teille tulevaisuuden ja toivon. Silloin te huudatte minua avuksenne, te käännytte rukoillen minun puoleeni, ja minä kuulen teitä.

Rukous: Rakas Jumala, meidän kädet on joskus hitaita auttamaan. Ohjaa Sinä silloin meitä, että huomattaisiin läheistemme hätä ja autettaisiin sellaisella tavalla, kun pystytään. Ole meidän kanssamme silloin kun meillä on hätä ja tarvitsemme apua. Aamen.

Loppulaulu: Riihikirkkohymni NSV 2015: 96 / Virsi 960 - Maksettu on velkani mun

Herran siunaus: *Lausutaan yhteen ääneen.*

Herran siunaa meitä, ja varjele meitä. Herra kirkasta kasvosi meille, ja ole meille armollinen. Herra käännä kasvosi meidän puoleemme ja anna meille sinun rauhasi. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Loppusanat: Kun tästä lähdet, ota mukaasi huolenpito. Hyvää yötä kaikille.

Viides iltahartaus – Hengen päivä

Hengen päivänä puhutaan sakramenteista, rukouksesta ja Pyhästä Hengestä.

Tähän hartauteen tarvitset:

- rauhallisen hartaustilan
- kynttilän
- Raamatun
- musiikkisoittimen tai laulukirjat tai virsikirjat

Ennen hartautta valmistelee hartaustila. Järjestele kaikki tavarasi niin että voit helposti löytää ne. Jos käytät elävää tulta, varmista paloturvallisuus. Päätä lauletaanko vai soitetaanko musiikkia ja miten laulukirjat jaetaan. Kun olet valmis, sytytä kynttilä ja kutsu kaikki mukaan hartauteen.

Alkusanat: Tervetuloa rauhoittumaan, tervetuloa voiman majataloon.

Musiikkia: Kahden maan kansalainen (Löytty) NSV 2015: 37 / Exit - Askeleet / Virsi 631 - Oi Herra, jos mä matkamies maan

Teksti: Oli yö ja kulkija putosi. Hänen jalkansa pettivät hänet ja hän kaatui soraiselle tielle. Hän ei kestänyt enää ja purskahti itkuun. Hänen kätensä ja polvensa olivat verillä, hän oli loppuun palanut ja nääntynyt. Hänen kyyneleensä osuivat maahan, eikä hän jaksanut nousta ylös.

Tähän minä jään, kulkija ajatteli. Tästä minä en enää nouse. En halua enää jatkaa.

Sitten, hän tunsu lämmön vierellään ja näki Valon olevan siinä. Valo laskeutui kulkijan tasalle ja liikkui lähemmäs. Valo kosketti häntä ja kuin kohiseva tuuli ja kuohuvat aallot, kulkijaan virtasi voimaa, joka nosti hänet maasta. Valo loisti kirkkaana yön pimeydessä, kuin villinä roihuava kynttilänliekki. Kulkija tunsu Valon kannattelevan häntä, kuin Isä kannattelee lastaan, kuin kanssakulkija kannattelee väsynyttä toveriaan.

Valo sanoi: "Minä varjelen sinut kaikelta pahalta, minä kannan, kun jalkasi eivät jaksaa jatkaa." Kulkija ei vastannut, eikä hänen tarvinnut. Häntä kannattelivat iäisyyden käsivarret.

Musiikkia: Älä pelkää NSV 2015: 58 / Pekka Laukkarinen - Mestari ja minä / Samuli Luomaranta & Kotiinpalaajat - Vuoret / Virsi 338 - Päivä vain ja hetki kerrallansa

Raamattu: *Jes. 40: 28-31*

Etkö jo ole oppinut, etkö ole kuullut, että Herra on ikuinen Jumala, koko maanpiirin luoja? Ei hän väsy, ei uuvu, tutkimaton on hänen viisautensa. Hän virvoittaa väsyneen ja antaa heikolle voimaa. Nuoretkin väsyvät ja nääntyvät, nuorukaiset kompastelevat ja kaatuvat, mutta kaikki, jotka Herraa odottavat, saavat uuden voiman, he kohoavat siivilleen kuin kotkat. He juoksevat eivätkä uuvu, he vaeltavat eivätkä väsy.

Rukous: *Soi Pekka Laukkarinen – Kun sinä kuuntelet tai rukouksen voi lukea myös ilman musiikkia. Jos soitat musiikkia soita sitä kerrallaan säkeistö ja kertosäe, ja sen jälkeen hiljennä ja laita musiikki tauolle. Kannattaa kuunnella kappale muutamaan kertaan ja harjoitella tauottamista.*

Rakas Jumala, me kaadumme ja olemme eksyneet. Ole meidän kanssamme.

Musiikkia / Tauko

Pidä kiinni meidän käsistämme, kun kävelemme elämämme teitä.

Musiikkia / Tauko

Jumala, kuule meidän rukoukset, sellaisetkin mitä ei osata ääneen sanoa.

Musiikkia / Tauko

Kiitos että olet kanssamme kaikki päivät maailman loppuun asti. Aamen.

Loppulaulu: Riihikirkkohymni NSV 2015: 96 / Virsi 960 - Maksettu on velkani mun

Herran siunaus: *Lausutaan yhteen ääneen.*

Herran siunaa meitä, ja varjele meitä. Herra kirkasta kasvosi meille, ja ole meille armollinen. Herra käännä kasvosi meidän puoleemme ja anna meille sinun rauhasi. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Loppusanat: Kun tästä lähdet, ota mukaasi uutta voimaa. Hyvää yötä kaikille.

Kuudes iltahartaus – Elämän päivä

Elämän päivänä aiheena on kärsimys ja kuolema sekä elämänvalinnat.

Tähän hartauteen tarvitset:

- rauhallisen hartaustilan
- kynttilän
- Raamatun
- musiikkisoittimen tai laulukirjat tai virsikirjat

Ennen hartautta valmistele hartaustila. Järjestele tavarasi niin, että ne ovat helposti saatavilla. Jos käytät elävää tulta, varmista paloturvallisuus. Päätä lauletaanko vai soitetaanko musiikkia soittimesta ja jos laulatte, päätä miten laulukirjat jaetaan. Kun olet valmis, sytytä kynttilä ja kutsu kaikki mukaan hartauteen.

Alkusanat: Tervetuloa rauhoittumaan, tervetuloa elämän majataloon.

Musiikkia: Elämä NSV 2015: 5 / Perttilä - Elämä / Virsi 507 - Herra, lahjasi sain nuoren elämäni

Tarina: Kulkija katsoi tietä edessään ja huokasi. Valo kysyi häneltä: "Mitä mielelläsi on?"

Kulkija avasi suunsa ja sanoi: "Tiedän monia muita kulkijoita, jotka kulkevat erilaisia teitä. Kenenkään tie ei ole samanlainen kuin toisen. Joskus kohdataan ja joskus erotaan. Jonkun tie on helppo kulkea, toisen tielle tulee esteitä. Välillä kiivetään vuorilla ja välillä kuljetaan laaksossa. Kaikilla on erilaiset tiet."

Valo oli hetken hiljaa ja sanoi sitten: "Katso ylöspäin. Mitä näet?"

Kulkija vastasi: "No, minä näen pilviä, ja en oikein muuta."

Valo: "Katso tarkemmin, mitä näet?"

Kulkija katsoi uudestaan ylös ja ymmärsi. Hän melkein kuiskasi: "Minä näen Taivaan."

Valo sanoi lempeästi: "Taivas on kaikkien teiden yllä. Missä ikinä kuljetkin, olet saman taivaan alla muiden kulkijoiden kanssa. Sininen taivas kaartuu kaikkien maailman ihmisten ylle. Jokainen kulkee omaa tietään, saman taivaan alla, saman taivaan suojassa."

Musiikki: Ajasta aikaan NSV 2015: 94 / Pekka Laukkarinen - Valaise / Virsi 979 - Tulkoon tie sinua vastaan

Raamattu *Psalmi 139: 1-18.*

Herra, sinä olet minut tutkinut, sinä tunnet minut. Missä olenkin, minne menenkin, sen sinä tiedät, jo kaukaa sinä näet aikeeni. Kuljen tai lepään, kaiken olet mitannut, perin pohjin sinä tunnet minun tekemiseni. Kielelläni ei ole yhtäkään sanaa, jota sinä, Herra, et tuntisi. Sinä suojaat minua edestä ja takaa, sinä lasket kätesi minun päälleni. Sinä tiedät kaiken. Se on ihmeellistä, siihen ei ymmärrykseni yllä.

Minne voisin mennä sinun henkesi ulottuvilta, minne voisin paeta sinun edestäsi? Vaikka nousisin taivaaseen, sinä olet siellä, vaikka tekisin vuoteeni tuonelaan, sielläkin sinä olet. Vaikka nousisin lentoon aamuruskon siivin tai muuttaisin merten taa, sielläkin sinä minua ohjaat, talutat väkevällä kädelläsi. Vaikka sanoisin: "Nyt olen pimeyden kätöksissä, yö peittää päivän valon", sinulle ei pimeys ole pimeää, vaan yö on sinulle kuin päivänpaiste, pimeys kuin kirkas valo.

Sinä olet luonut minut sisintäni myöten, äitini kohdussa olet minut punonut. Minä olen ihme, suuri ihme, ja kiitan sinua siitä. Ihmeellisiä ovat sinun tekosi, minä tiedän sen. Minä olen saanut hahmoni näkymättömissä, muotoni kuin syvällä maan alla, mutta sinulta ei pieninkään luuni ole salassa. Sinun silmäsi näkivät minut jo idullani, sinun kirjaasi on kaikki kirjoitettu. Ennen kuin olin elänyt päivääkään, olivat kaikki päiväni jo luodut. Kuinka yliveraisia ovatkaan sinun suunnitelmasi, Jumala, kuinka valtava onkaan niiden määrä! Jos yritän niitä laskea, niitä on enemmän kuin on hiekanjyviä. Minä lopetan, mutta tiedän: sinä olet kanssani.

Rukous: Rakas Jumala, minne ikinä me elämässä kuljetaankin, ole meidän mukana ja suojana, niin kuin taivas on meidän päidemme päällä. Jää siunaamaan meitä kaikkina elämän päivinä. Aamen.

Loppulaulu: Riihikirkkohymni NSV 2015: 96 / Virsi 960 - Maksettu on velkani mun

Herran siunaus: *Lausutaan yhteen ääneen.*

Herran siunaa meitä, ja varjele meitä. Herra kirkasta kasvosi meille, ja ole meille armollinen. Herra käännä kasvosi meidän puoleemme ja anna meille sinun rauhasi. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Loppusanat: Kun tästä lähdet, ota mukaasi nämä sanat: Sinä et ole yksin. Hyvää yötä kaikille.

Viimeinen iltahartaus – Pyhä päivä

Pyhän päivän aiheena on nuori usko ja seurakunta.

Tähän hartauteen tarvitset:

- rauhallisen hartaustilan
- suuren kynttilän
- Raamatun
- musiikkisoittimen tai laulukirjat
- kynttiläristin (Puusta ja metallista tehty ja hiekalla täytetty ristinmuotoinen pohja.)
- tuikkukynttilöitä yhtä monta kuin osallistujia on
- palosammutusvälineistö
- jos ei ole kynttiläpohjaa, led-kynttilät sopivat mainiosti
- jos ei ole led-kynttilöitä, voidaan ottaa yhtä monta isompaa kynttilää kuin isos- tai pienryhmiä on plus yksi leirin ohjaajille

Tämä on leirin viimeisenä iltana pidettävä iltahartaus. Ennen hartautta valmistelee hartaustila ja päättää kynttilöistä. Jos käytätte aitoja kynttilöitä, varmista paloturvallisuus erityisen huolellisesti ja varmista palosammutusvälineistön saatavuus. Järjestele tavarasi helposti saataviksi. Päättää musiikista. Kun olet valmis, ota joka tapauksessa itsellesi yksi suuri kynttilä ja sytytä se. Hengitä syvään ja kutsu kaikki mukaan hartauteen.

Alkusanat: Tervetuloa rauhoittumaan, tervetuloa pyhän majataloon.

Tarina: *Tämä tarina sisältää raamatunkohdan.*

Herätyskello piipittää ja vaatii heräämään. Nuori pyyhkii silmiään ja heittäen peiton pois päältä, hän sammuttaa tuon ärsyttävän äänen. Samalla, hänen kätensä osuu korurasiaan. Nuori nousee istumaan ja ottaa rasian käteensä.

Tosiaan, nuori ajattelee, tänään on konfirmaatio. Hän pitelee kädessään kumminsa antamaa ristiä. Kun nuori katselee sitä, hänen mieleensä palaavat unet, joita hän on nähnyt. Niissä hänen vierellään oli aina Valo.

Sehän on Jumala, nuori ajattelee. Aina minun mukanaani.

Nuori katsoo ristiä ja hän tuntee hiljaisuuden hymyilevän hänelle. Hän ottaa ristin korurasiasta ja kiinnittää sen kaulalleen. Nuori tuntee sydämensä rauhoittuvan ja muistelee: Rippikoulussahan opetettiin, että Jumala on joka päivä juuri minunkin kanssa.

Nuori nousee ylös ja huomaa Ripariraamattunsa pöydällä. Hän nappaa sen käteensä, avaa sen summamutikassa ja lukee:

Psalmi 121.

Minä kohotan katseeni vuoria kohti. Mistä saisin avun? Minä saan avun Herralta, häneltä, joka on luonut taivaan ja maan. Herra ei anna sinun jalkasi horjua, väsymättä hän varjelee. Ei hän väsy, ei hän nuku, hän on Israelin turva. Hän on suojaava varjo, hän on vartijasi, hän ei väisty viereltäsi. Päivällä ei aurinko vahingoita sinua eikä kuunvalo yöllä. Herra varjelee sinut kaikelta pahalta, hän suojelee koko elämäsi. Herra varjelee kaikki sinun askeleesi, sinun lähtösi ja tulosi nyt ja aina.

Noh, nuori ajattelee, tästähän on hyvä lähteä. Nuori sulkee Raamatun ja risti kaulassaan hän astuu uuteen vaiheeseen tiellään. Ihan kuin unensa kulkijalla, nuorellakin on vierellään Jumala.

Musiikki: Kuljeta ja johda NSV 2015: 101 / Samuli Luomaranta & Kotiinpalajaajat - Luotu ja lunastettu / Virsi 511 - Tie valmis on

Ota sytytetty kynttilä lähemmäs ja näytä sitä kaikille.

Tämä yksi kynttilä näyttää pieneltä, mutta kun niitä on monta, niiden valo täyttää koko huoneen. Kun meidät on kastettu, olemme saaneet kastekynttilän. Nyt, kun rippileiri alkaa olla ohitse, muistellaan meidän kasteen merkitystä ja sytytetään meille jokaiselle kynttilä, niin kuin meille on sytytetty kasteessa.

Ohjeista kynttilöiden sytytys, jokainen osallistuja saa sytyttää itselleen oman kynttilän. Jos käytätte ryhmäkynttilöitä, jokaisen ryhmän isonen nimeää kaikki ryhmäläisensä ja sytyttää kynttilän sen jälkeen.

Jokainen kynttilä yksin on pieni valonlähde, mutta näin suuressa joukossa meidän kynttilänliekkimme luovat suuren valon. Miettikää, jos näitä kynttilöitä olisi yhtä monta kuin seurakunnassa on jäseniä. Niiden tuottama valo valaisisi suuren tilan.

Entä jos kynttilöinä olisivat kaikki maailman ihmiset? Mikä valomeri se olisikaan!

Jeesus on sanonut, että hän on maailman valo. Ollaan mekin omia pieniä valojamme läheistemme elämässä, levittäen hyvää mieltä ja valoa pimeyteen.

Rukous: Rakas Jumala. Anna meidän valomme loistaa yön pimeään, niin että me voisimme olla matkakumppaneina läheisillemme. Kiitos että sinä olet maailman valo. Valaise meidän polkumme. Aamen.

Loppulaulu: Riihikirkkohymni NSV 2015: 96 / Virsi 960 - Maksettu on velkani mun

Herran siunaus: *Lausutaan yhteen ääneen.*

Herran siunaa meitä, ja varjele meitä. Herra kirkasta kasvosi meille, ja ole meille armollinen. Herra käännä kasvosi meidän puoleemme ja anna meille sinun rauhasi. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Loppusanat: Kun tästä lähdet, ota mukaasi valo. Hyvää yötä kaikille.